

Biežāk uzdotie jautājumi

Publicēts: 03.11.2020.

Vai donori tiek pieņemti COVID-19 pandēmijas apstākļos?

Arī šajos apstākļos donori ir ļoti gaidīti un nepieciešami. Asins nodošanas vietās tiek ievēroti valstī noteiktie epidemioloģiskie drošības pasākumi. Vairāk par donoriem aktuālo informāciju saistībā ar COVID-19 ierobežojumiem var atrast šeit: [Aktuāla informācija par COVID-19 ierobežojumiem](#)

Vai var ziedot asinis, ja veikta vakcinācija pret COVID-19?

Pēc dažādu vakcīnu saņemšanas pastāv ierobežojumi, kas noteiktu laiku liedz nodot asinis. Galvenokārt tie saistīti ar antivielu izstrādāšanas laiku un imunitātes nostiprināšanos.

Pēc jebkuras Latvijā apstiprinātas Covid-19 vakcīnas, asinis drīkst ziedot pēc pilnām 7 dienām.

Vai var ziedot asinis, ja pārslimots COVID-19?

COVID-19 pārslimošana neliedz kļūt par donoru. Personas, kas izslimojušas COVID-19, drīkst nodot asinis 14 dienas pēc pilnīgas izveseļošanās, ko apstiprinājis ģimenes ārsts, piemēram, noslēdzot slimības lapu.

Vai ir iespējams noskaidrot savus analīžu rezultātus?

Saņemt informāciju par savu asins paraugu izmeklēšanas rezultātiem varat divos veidos. Ierodoties kādā no asins nodošanas vietām, iesniedzot rakstisku iesniegumu un uzrādot derīgu personu apliecinošu dokumentu vai pieprasot informāciju elektroniski caur portālu Latvija.lv un E-adrese.

Iesnieguma iesniegšanas soļi portālā Latvija.lv:

Izvēlējies sadaļu "E-pakalpojumi".

Zem sadaļas "Iesniegums iestādei" izvēlieties "Elektronisks iesniegums iestādei".

Tad iestādes atslēgvārdu meklētājā ierakstiet "Valsts asinsdonoru centrs", tālāk meklēšanas rezultātos zem "Nosaukums" redzēsiet, ka ir iespējams atņēmsēt "Valsts asinsdonoru centrs". Izdariet to un spiediet "Tālāk".

Parādīsies "Iesniegums iestādei". Tad aizpildiet e-iesniegumu pēc Jūsu vajadzībām. Kad tas izdarīts, spiediet "Tālāk".

Šajā sadaļā pārlicinieties, vai informācija ir pareiza, ja viss kārtībā, spiediet "Iesniegt".

Aptuvenais iesnieguma apstrādes laiks ir 10 dienas. Ja rodas kādas neskaidrības, droši sazinieties ar mums.

Kā uzzināt rezultātus par COVID-19 antivielām?

Tikai tajos gadījumos, ja tiek atklātas antivielas pret COVID-19 infekcijas izraisītāju (SARS-CoV-2 vīrusu), atbilstoši donoru piekrišanā minētajam, VADC darbinieki par to informē zvanot.

Kas ir asins donors?

Asins donors ir cilvēks, kurš ziedo asinis, lai palīdzētu slimiem cilvēkiem izvesēties.

Cik daudz asiņu vienā reizē tiek paņemts un cik bieži var nodot?

450 ml asiņu ir fizioloģiska asins deva, kas negatīvi neietekmē donora veselību. Vīriešiem asinis atļauts nodot līdz 6 reizēm gadā, bet sievietēm iesaka ne vairāk kā 4 reizes 12 mēnešu periodā. Starp asins nodošanas reizēm jāievēro pilns 9 nedēļu intervāls. Viena gada laikā ziedojot asinis sešas reizes, vīriešiem pēc tam jāievēro 3 mēnešu pārtraukums.

Kā var noskaidrot savu asins grupu?

Asins grupu nosaka pirms asins nodošanas.

Kādi dokumenti nepieciešami?

Lai nodotu asinis, līdzī jābūt derīgam personu apliecinošam dokumentam (pasei, personas apliecībai (eID) vai jebkuram citam personu apliecinošam dokumentam, kas satur sekojošu informāciju – personas kodu, vārdu, uzvārdu un foto. Pie reģistrācijas asins nodošanai nepieciešams uzrādīt arī bankas konta numuru, jo no 2015. gada 1. jūlija uzsākti bezskaidras naudas norēķini. To ietvaros kompensācija zaudētā asins un asins komponentu apjoma atjaunošanai tiek ieskaitīta donora bankas kontā.

Vai var nodot asinis, ja tiek lietoti kādi medikamenti?

Ja lietoti medikamenti (tajā skaitā antidepresanti) vai ir bijušas saslīmšanas, nepieciešams konsultēties ar VADC speciālistiem pa bezmaksas tālruni [80000003](tel:80000003).

Cik ilgu laiku pēc dzemdībām nedrīkst nodot asinis? Vai var nodot asinis zīdīšanas periodā?

Pēc dzemdībām jāpaiet pilniem 6 mēnešiem. Krūts barošana nav kontraindikācija, tādēļ drīkst ziedot asinis jau sešus mēnešus pēc dzemdībām. Taču jāņem vērā, ka donācijas laikā māmiņa zaudē daļu šķidruma, kas var ietekmēt piena daudzumu un kvalitāti.

Ko darīt, ja asinis nepieciešamas kādam no tuviniekiem vai draugiem?

Ziedojot asinis konkrētai personai, donoram jānorāda tikai ārstniecības iestāde, kurai ziedojums paredzēts.

Sabiedrībā vēl projām pastāv maldīgs uzskats, ka “manis ziedotās asinis saņems pacients, kuram tās ziedoju”. Pacients tiešām asinis saņems, taču ne konkrētā donora. Pēc asins nodošanas tām tiek veiktas laboratoriskās pārbaudes, katra asins deva tiek sadalīta komponentos un tikai tad nonāk VADC asins krājumā. Šis pārbaūžu un sadales cikls ilgs aptuveni divas diennaktis. Donors, kurš dodas ziedot asinis konkrētam pacientam, ar savu donāciju nodrošina asins krājuma papildinājumu. Pacienti asinis var ziedot jebkuras asinsgrupas donors, taču ne visiem donoriem drīkst pārliet citas asinsgrupas asins komponentus. Dažkārt pacientam nepieciešama vairāku donoru palīdzība, ziedojot asinis, donors palīdz uzturēt asins krājumu, dodot iespēju atveseļoties visiem nelaimē nonākušajiem. Runājot līdzībās – ziedojot asinis mēs palīdzam citiem, bet situācijā, kad palīdzība nepieciešama mums, varam būt droši, ka to saņemsim, jo kāds cits gādājis par to, lai asinis krājums būtu pilns. Tā ir nebeidzama atgriezeniskā saite – es dodu Tev, Tu – man.

Neatkarīgi no tā, vai personai ir vai nav ziedotas asinis, tas nav šķērslis plānotas vai neplānotas ārstēšanas saņemšanai. Bieži vien asins ziedošanas aicinājums konkrētam pacientam tiek pārprasts un cilvēkos rodas pilnīgi nepamatots satraukums. Visiem pacientiem, kuriem tas ir nepieciešams, tiek sniegta palīdzība. Tāpēc būtiski ir pastāvīgi uzturēt asins krājumus un savu ieguldījumu tajā vari veikt arī Tu.

Vai var nodot asinis, ja pārslimots A hepatīts (botkins, dzeltenā kaite)?

Pie nosacījuma, ka ar veselību viss ir kārtībā, pēc A hepatīta izslimošanas asinis drīkst nodot, uzrādot ģimenes ārsta izziņu vai laboratorijas testēšanas pārskatu.

Vai var nodot, ja ir tetovējums, pīrsings, ja lieto hormonālās kontracepcijas tabletes vai iekodusi ērce?

Ja ir veikts tetovējums vai pīrsings, asinis var nodot ne ātrāk kā pēc 4 mēnešiem. Ja iekodusi ērce, asinis nevar nodot ātrāk kā pēc 2 mēnešiem. Ja tiek lietotas hormonālās kontracepcijas tabletes, asinis var nodot.

Vai var nodot asinis, ja ir lietots alkohols vai smēķē?

Asinis var nodot, ja dienu pirms tam neesat lietojis alkoholu un pirms procedūras neesat smēķējis.

Vai donoram pienākas brīvdienas?

Saskaņā ar Darba likumu, donoram pēc asins ziedošanas nākamajā dienā pienākas apmaksāta atpūtas diena, un, pēc vienošanās ar darba devēju to var piešķirt citā laikā (iespējams, arī - pievienot ikgadējam atvaļinājumam), bet, šo atpūtas dienu var izmantot gada laikā no asins ziedošanas dienas. Darba devējs apmaksā līdz 5 šādām dienām kalendārajā gadā, ja puses nav vienojušās vai, piemēram darba koplīgumā, noteikušas lielāku apmaksāto atpūtas dienu skaitu.

Vai asins ziedošana ir kaitīga veselībai?

Veselam cilvēkam neliels asins zaudējums nav kaitīgs. Tieši otrādi, donora organismā notiek asinsrades sistēmas atjaunošanās, stimulēšana, donori retāk slimo ar akūtām un hroniskām slimībām. Asins šūnas organismā ir nepārtrauktā kustībā. Veco šūnu vietā rodas jaunas, tāpat kā atjaunojas āda vai ataug mati. Asins nodošana izraisa pozitīvas emocijas.

Kā saņemt donācijas fakta izziņas kopiju, gadījumā, ja tā ir pazaudē?

Saņemt donācijas izziņas kopiju var divos veidos. Personīgi, ierodoties kādā no asins nodošanas vietām un uzrādot derīgu personu apliecinošu dokumentu, vai pieprasot informāciju elektroniski caur portālu Latvija.lv un E-adrese.

Vai ir iespējams doties ekskursijā un vai tas ir bezmaksas?

Valsts asinsdonoru centrs piedāvā arī iespēju doties ekskursijā pa iestādi un redzēt savām acīm, kā notiek asins ziedošanas process, kā nodotās asinis tiek sadalītas komponentos un uzglabātas, kā arī uzzināt par to, kā šie komponenti nonāk līdz pacientiem. Ekskursijas Valsts asinsdonoru centrā ir bezmaksas! Pieteikšanās lekcijām un ekskursijām, kā arī papildu informāciju iespējams iegūt, zvanot pa tālruni [+371 67408878](tel:+37167408878).

Vai ir iespējams organizēt donoru dienu savā uzņēmumā?

Izbraukumu uz iestādēm un uzņēmumiem var saskaņot vismaz mēnesi iepriekš, zvanot uz tālruņa numuru [+371 67471474](tel:+37167471474) vai [+371 29475216](tel:+37129475216).

Neatradi jautājumu, pajautā

Uzdot jautājumu

<https://www.vadc.gov.lv/lv/biezak-uzdotie-jautajumi>